

Sygn. akt I UK 216/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania A. Ł.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Krakowie
z udziałem zainteresowanej O. Spółki z o.o. w P.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie
z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. akt VII Ua 53/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z 4 listopada 2014 r. oddalił apelację A. Ł. od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie z 29 stycznia 2014 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji z 6 grudnia 2012 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Krakowie odmawiającej mu prawa do zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy pracy za okres od 7 kwietnia 2012 r. do 5 października 2012 r. w wysokości 100% podstawy wymiaru z powodu uznania, że wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, przez to, że nie zastosował się do przepisów BHP, wchodząc po deskach tworzących burtę pojazdu.

Odwołujący się wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 pkt 2 k.p.c. Ponadto, zarzucono naruszenie art. 21 ustawy z dnia 3 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w związku z naruszeniem art. 207 § 2 pkt 1-4 k.p. w zw. z art. 304 § 1 k.p. (ewentualnie w zw. z art. 304 § 3 pkt 1 k.p.), art. 211 pkt 1-4, 7 k.p. w zw. z art. 304¹ k.p. oraz art. 210 § 1 k.p., również § 80 ust. 1, § 81 pkt 2, § 105 ust. 1, § 106 ust. 1, § 106 § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (jednolity tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zm.), a także art. 210 § 1 k.p., art. 237¹⁵ § 1 k.p., art. 303 § 2 k.p., art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP.

Za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia, zdaniem pełnomocnika skarżącego, jej oczywista zasadność wynikająca z porównania treści apelacji oraz treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Zdaniem pełnomocnika Sądy obu instancji zaniechały rozważenia merytorycznych zarzutów ubezpieczonego, który twierdził, że zainteresowany miał obowiązek zapewnienia ubezpieczonemu odpowiednich środków technicznych umożliwiających bezpieczną i higieniczną pracę w związku z przygotowaniem pojazdu do rozładunku i rozładunkiem i brak zapewnienia tych środków był jedną z przyczyn wypadku przy pracy. Pełnomocnik dalej wskazał, że według ubezpieczonego interpretacja, która zakłada, że nie ma znaczenia przy wykładni art. 21 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym kompleks przepisów z zakresu BHP, które nakładają nie tylko na ubezpieczonego, ale i zainteresowanego obowiązki z zakresu BHP, co doprowadziło do wadliwego przyjęcia, że po stronie ubezpieczonego zachodzi wyłączna przyczyna wypadku przy pracy, jest jaskrawo nieprawidłowo, nietrafna, dostrzegalna na pierwszy rzut oka i nie wymaga szerszej analizy. Ponadto stwierdził, że oczywistym jest, że zaniedbania organizacyjne, które wymuszały na ubezpieczonym naruszenie przepisów z zakresu BHP nie mogą być przypisywane ubezpieczonemu, lecz zainteresowanemu.

Z ostrożności procesowej pełnomocnik skarżącego wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzającej się do odpowiedzi na

pytanie, czy w świetle art. 207 § 2 pkt 1, 2, 3, 4 k.p. w zw. z art. 304 § 1 k.p. (względnie w zw. z art. 304 § 3 pkt 1 k.p.), art. 303 § 2 k.p., art. 237¹⁵ § 1 k.p., art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP do osób wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, tj. na podstawie umowy cywilnoprawnej mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, a konkretnie § 80 ust. 1, § 81 pkt 2, § 105 ust. 1, § 106 ust. 1, § 106 ust. 2 tego rozporządzenia, w tym czy określone w nich obowiązki spoczywają także na pracodawcy względem osoby fizycznej wykonującej pracę na innej podstawie niż stosunek pracy w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, względnie na przedsiębiorcy niebędącym pracodawcą organizującym pracę wykonywaną przez osoby fizyczne na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym czy użyte w art. 207 § 2 pkt 2 k.p. określenie „przepisy oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy” obejmuje ww. rozporządzenie, co ma znaczenie dla określenia, czy naruszenie tych konkretnych obowiązków może stanowić jedną z przyczyn zaistnienia wypadku przy pracy, a tym samym wykluczać przyjęcie, że świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu wobec ziszczenia się przesłanek określonych w art. 21 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym. Ubezpieczony przychylił się do stanowiska, że w świetle zasady równości wobec prawa i zakazu dyskryminacji (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) brak jest istotnej cechy relewantnej, która przemawiałaby za stosowaniem przepisów ww. rozporządzenia, w tym obowiązków pracodawcy związanych z pracą szczególnie niebezpieczną jedynie do stosunków pracy, a nie także do stosunków prawnych wynikających z tzw. umów cywilnoprawnych, oraz, że nie jest taką cechą relewantną odróżniającą pracowników od zleceniobiorców inna podstawa zaangażowania dla celów wykonywania pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4) . W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Przy czym należy podkreślić, że w ramach tzw. przedsądu badane jest przede wszystkim zaistnienie okoliczności uzasadniających przyjęcie je do rozpoznania, co ma umożliwić wybór jedynie takich spraw, które powinny zostać rozpoznane przez organ najwyższego szczebla sądownictwa ze względu na interes publiczny (por. postanowienie SN z 26 stycznia 2011 r., I UK 295/10, niepubl.).

Pełnomocnik skarżącego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia jej oczywistą zasadnością, a na wypadek nie podzielania tej oceny przez Sąd Najwyższy, występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Odnosząc się, zatem w pierwszej kolejności do twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, celowym jest przypomnienie, że wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przytoczenia stosownych argumentów, uwzględniających specyfikę tej podstawy warunkującej pozytywne rozpoznanie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania; wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez dokonywania się ich znaczenia (por. postanowienie SN z 16 kwietnia 2015 r., I PK 242/14, LEX nr 1678955). Należy przy tym podkreślić, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie SN z 24 września 2014 r., III SK 91/13, LEX nr 1511143, oraz powołane tam orzeczenia).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie spełnia tych warunków. Z analizy uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że w ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził zarzutów apelującego, a także że Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe w celu ustalenia

wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Ponadto, z ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, którymi Sąd Najwyższy jest związany na etapie rozpoznawania przedsądu (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, że ubezpieczony, mając pełną świadomość, że deski tworzące burtę nie były stale przytwierdzone do pojazdu i mogły w każdej chwili wysunąć się z uchwytów, wszedł po nich, a na skutek ich wysunięcia z uchwytów upadł na betonowe podłoże. Jednocześnie nie ustalono, aby po stronie zainteresowanego doszło do naruszenia obowiązków z zakresu BHP, które cytując skarżącego „wymusiły na ubezpieczonym naruszenie przepisów z zakresu bhp”. We wniosku nie sprecyzowano, jakie zachowanie zainteresowanego miałoby stanowić naruszenie obowiązków z zakresu BHP i jednocześnie przyczynę wypadku przy pracy, w konsekwencji miałoby wykluczać zastosowanie w tej sprawie art. 21 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym. Uwzględniając powyższe, argumentacja przedstawiona we wniosku stanowi polemikę z ustaleniami faktycznymi stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku. Tym samym trudno zgodzić się z twierdzeniem skarżącego, że w tej sprawie doszło do oczywiście błędnej wykładni art. 21 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym poprzez pominięcie znaczenia obowiązków zainteresowanego z zakresu BHP przy ocenie przyczyn wypadku przy pracy.

Jeżeli natomiast chodzi o drugą, zgłoszoną ewentualnie przesłankę tzw. przedsądu, przed przystąpieniem do jej rozpoznania należy zauważyć, że istotne zagadnienie prawne, jeżeli ma stanowić przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinno występować w rozpoznawanej sprawie; nie można bowiem rozpatrywać kwestii prawnej oderwanej od wyjaśnionego w sprawie stanu faktycznego (por. postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX 453109). Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową wobec prawomocnego orzeczenia sądu okręgowego, a zajęcie się przedłożonym zagadnieniem prawnym ma służyć rozstrzygnięciu konkretnej sprawy oraz przyczynić się do rozwoju prawa, dając w ten sposób wyraz publicznoprawnemu znaczeniu skargi kasacyjnej (por. postanowienie SN z 11 czerwca 2015 r., III CSK 54/15, LEX nr 1821135). Sformułowane we wniosku zagadnienie prawne opiera się na twierdzeniu, że przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przez zainteresowanego przepisów

z zakresu BHP, w sytuacji gdy z ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku wynika, że wyłączną przyczynę wypadku przy pracy stanowiło naruszenie przez ubezpieczonego zasad bezpieczeństwa i higieny pracy wskutek rażącego niedbalstwa. W związku z powyższym, sformułowane we wniosku zagadnienie prawne nie pozostaje w związku z okolicznościami faktycznymi tej sprawy.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.